

Nyt om bøger

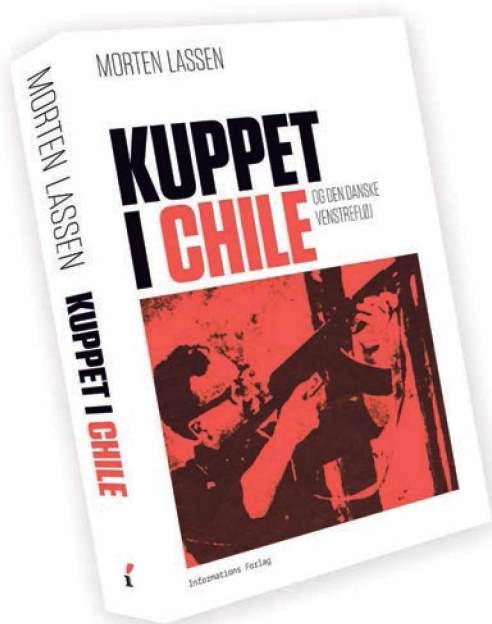
KUPPET I CHILE OG DEN DANSKE VENSTREFLØJ

► AF JESPER JØRGENSEN

Bogen begynder foruroligende med påstanden om, at CIA's involvering i kuppet i Chile er en "sejlivet myte". Hurtigt bliver man dog beroliget igen. Det, der mere præcist er en myte ifølge forfatteren, er, at USA direkte orkestrerede kuppet den 11. september 1973. Bogen dokumenterer nemlig på fin vis, hvor dybt involveret amerikanerne faktisk var i at destabilisere Chile og vælte landets første socialistiske præsident, Salvador Allende.

Fra amerikansk side blev der iværksat en økonomisk blokade mod landet. Samtidig med at CIA gav økonomisk støtte til den konservative opposition, finansierede strejker og konspirerede med den halvfasistiske organisation Patria y Libertad, der gennem voldelige aktioner skulle fremprovokere en gunstig situation for et militærkup. Få dage før sendte det amerikanske militær 32 bombefly til en nærliggende argentinsk base og ankrede to destroyere op ved kysten. Læg

dertil at der stadig er uklarheder om USA's aftaler med det chilenske militær.

Andre spændende vinkler på kuppet er: Allendes kaotiske regeringstid fra 1970; Augusto Pinochets forfærdelige diktatur med terror og brutal forfølgelse af venstreorienterede (29.000 chilenerne blev fængslet, 94 % udsat for tortur) og liberalistisk chokkur med arbejdsløshed og fattigdom som resultat; eksil-chilenerne, der blev modtaget med megen sympati, men også kom til at befinde sig i et svært limbo mellem hjemland og eksil; Chiles vanskelige overgang til demokrati i 1988; og de tunge historiske, skygger fra kuppet og diktaturet, der stadig præger landet.

Det danske aspekt i bogen udgøres bl.a. af myndighedernes og pressens reaktioner på kuppet. Fx fandt Jyllands-Posten kuppet for "nødvendigt" for at sikre det liberale demokrati og portrætterede Pinochet under overskriften: "Han har humoristisk sans, men virker streng". Vurderinger, der i bagklogskabens klare lys virker knap så heldige.

Størst fokus er der på den danske venstrefløj, som kuppet fik en ligeså stor betydning for som Vietnamkrigen. For var det et bevis

på, at der ikke fandtes en fredelig og demokratisk vej til socialismen? Det blev et stort diskussionsemne, der affødte to konkurrerende organisationer, hhv. Chilekomiteen for de antiimperialistiske revolutionære og den DKP-dominerede Komiteen Salvador Allende for de mere reformistisk indstillede. Kilderne til det danske solidaritetsarbejde er især hentet hos Arbejdermuseet & ABA, der har arkiver, tidsskrifter og tryksager efter både Chilekomiteen og Komiteen Salvador Allende. Museets plakatudstilling "Det må aldrig ske igen" i 2013 bliver også inddraget i bogen, ligesom (fhv.) bibliotekar Dorthe Ellesøe Hansen takkes for sin hjælpsomhed og for at have delt sin erfaring og viden med forfatteren.

Det er samlet set en fremragende bog, der kommer flot rundt om emnet. Bestemt anbefalelsesværdig.

Morten Lassen:

KUPPET I CHILE OG DEN DANSKE VENSTREFLØJ

København: Informations Forlag, 2015. 430 s.

*Vi giver bogen
seks ud af seks røde faner.*

